

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foale politică Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a două oară
12 bani, a treia-oară 10 bani.

Marea ofensivă din Franța.

În apus, pe frontul de luptă, căre-l țin Englezii și Francezii, s'a început din nou o bătălie uriașă. Știrile, ce ne vin de acolo, vestesc că aliații au dat spre sfârșitul lui Septembrie, marele atac împotriva liniei germane, pe care îl făgăduiseră de mult,

Gazetele nemțești nu se sfiesc a recunoaște, că acest atac e cel mai crâncen din câte a văzut lumea până acum. După o îndelungată pregătire, după încercările mai mici, pe cari le-au făcut Francezii, în iarna trecută și după sforțările uriașe, de-a produce muniție din belsug, pe care să-o poată risipi pînă la rîndurile germane, ei aveau de gând să spargă frontul nemțesc și astfel să-i scoată pe Nemți din Franța și Belgia. Până acum însă acest plan nu le-a reușit.

Linia de bătălie a Nemților înfățișează, în Belgia și Franța, forma unei jumătăți de cerc. De aceea aliații au socotit să atace pe Nemți, cu o deosebită înverșunare la cele două aripi ale frontului. Deși lupta de artilerie s'a încins pe toată întinderea frontului, atacurile mari s'au dat între Arras și Lens, în nord, iar la mează-zi între orașul Reims și pădurea argonilor.

Ei au pus, cam pe la mijlocul lui Septembrie tunuri mari, pe aceste fronturi, cu ajutorul cărora au început să bombardeze șanțurile nemțești și toate adăposturile dela spate. După această pregătire, în 24 Septembrie, începură să arunce asupra Nemților o adevărată ploaie de granate și șrapnele. La depărtare de 20 kilometri se cutremurau casele din pricina bubuiturii. În cele mai multe părți focul acesta năpraznic a ținut vreme de 50 ceasuri, pe alocuri chiar și 70 de ceasuri. Atunci au aruncat asupra șanțurilor nemțești infanteria,

în trei rânduri dese. Prisonierii francezi spun, că cel dintâiu rând, compus din tot ce-au avut ei mai bun și mai de seamă, a fost ras de pe suprafața pământului, de către mașinile de pușcat ale soldaților germani. Cei cari puteau să pătrundă, până în șanțuri, aveau să se lupte piept la piept cu soldații germani. Iuși generalul Einem a spus, că așa o bătălie n'a mai fost de când e lumea. La Souchez, retrăgându-se Nemți din șanțurile lor, în linia a doua de apărare, ce zăcea în dosul unei păduri, Francezii au improșcat cu atâtea granate pădurea, încât toți copacii au căzut zdrobiți. Englezii au luat ofensiva pe aripa dreaptă, cu 14 până în 15 diviziuni, de toată coloarea.

Pierderile lor sunt uriașe rezultatele lor, abia vrednice de a fi pomenite: ei au îndreptat timp de 4 zile un uragan de foc de artilerie grea asupra tranșelor germane. Atacurile principale au fost săvârșite la nord-ost de Fromelles au fost însă sfărâmate cu pierderile cele mai grele pentru Englezi; afară de aceasta, lângă Aubers indieni pătrunseseră în parte în pozițiunile nemțești, un contra-atac i-a gonit însă și o brigadă de indieni a fost complet nimicită acolo; același a fost rezultatul ofensivei lor la Givenchy și Festhubert; Englezii au lucrat aci fără izbândă cu bombe fumegătoare. Singurul rezultat vrednic de acest nume a fost dobândit la Sud de Canalul La Bassée, unde n'au atacat cu soldați, dar aruncând sute de mii de metri cubici de gaze veninoase în chip de coloane de atac, gazul acesta era așa de des, că nu puteai vedea un pom la zece pași înaintea ta. Înaintea acestui asalt de noui de gaze Nemții au fost siliți să se retragă pe a doua pozițiune dar îndată ce aerul s'a limpezit, trupele germane au pornit la contra atac și au recucerit o parte din teren lăsat mai înainte.

Scopul de frunte, de-a sparge linia nemțească, nu le-a reușit. Ei se laudă acum că au făcut 23000 prizonieri și au luat peste 120 tunuri nemțești, dar și Germanii au prins aproape zece mii de Francezi și Englezi.

Bătălia aceasta încă nu s'a sfârșit, deși însuflețirea Francezilor a mai scăzut întru câtva. Săptămâna viitoare ne va arăta, dacă izbânda vremelnică din unele locuri a putut să le fie de oare-care folos. Pierderile uriașe, ce le-au avut nu prea întăresc această nădejde a lor.

Rusia a trimis ultimatum Bulgariei.

Berlin 4 Octombrie. — Agenția Wolff primește din Petrograd știrea, că ambasadorul Rusiei la Sofia, a primit ordin, dacă guvernul bulgar nu întrerupe ori-ce legătură cu dușmanii *ideei slave* și ai Rusiei și nu îndepărtează din țară pe ofițerii puterilor, cari sunt acum în război cu împărăția înțelegeră, în decurs de 24 ore să părăsiască Sofia.

Declarațiile dlui Nicu Filipescu.

— Convorbirea unul ziar și maghiar cu dl Nicu Filipescu. —

D. Adorján Andor, trimisul corespondent la București al lui „Az Este” a fost primit de dl. Nicu Filipescu, fost ministru de război al României. Despre convorbirea avută cu politicianul român numitul corespondent publică următorul raport în numărul del 1 Octombrie n., al zărilor „Az Este”:

— Firește te prinde mirarea — m'a întimpinat dl. Filipescu — că te primesc la mine, după cum și pe mine mă prinde mirarea, că m'ai cercetat. Suntem în dușmănie, e un adevăr sfânt, în dușmănie îndârjită, pe moarte și viață, dar în sfârșit dacă legea internațională regulează raporturile dintre luptători, de ce să nu putem și noi să convorbim. Sunt foarte curios să aflu ce vrei dela mine.

— Doresc să Vă spun — am răspuns — că Românii din Ungaria se poartă foarte corect; că între ei și noi e înțelegerea cea mai perfectă. Și și aceea, că soldații noștri români își implinesc datorile militare într'un mod excelent. I-am întâlnit în tranșee, unde căutau împreună cu soldații săcui frumose cântece ungurești. Probabil n'au

prea înțeles textul, dar acolo în tranșeu în inimile Maghiarilor și a Maghiarilor de naționalitate română vibrau aceleași corzi. . . Asta aș dori să V'o spun. Și să Vă întreb: nu credeți oare Ex. V. că ar fi păgubitor ca acum când la hotarele noastre între Maghiari și Români este armonia cea mai deplină, de dragul unor fachimpii deșarte să se strice conțelegerea făcută prin suferințe și cu prețul sângelui vărsat împreună?

D Filipescu m'a ascultat liniștit, apoi a răspuns:

— Nu e pagubă. Cuvintelor dv. răspund, *eu nu văd putința vre-unel înțelegeri (impăcări) între Maghiari și Români.*

Putința era atunci, când dv., baremi în momentul din urmă, adevărat la începutul războiului, ați făcut concesiuni Românilor din Ungaria. *Azi: nimic nu mai e cu putință.* După părerea mea dv. ați făcut o greșală grea, când n'ați făcut concesiuni din vreme, și vei găsi doară că foarte natural că noi vrem să scoatem în folosul nostru până în capăt această greșală a dv.

— Am convingerea — continuă convorbitorul meu — că *vom ține victorios*, fie prin arme de războiu, fie prin arme de pace. Am convingerea, că între punctul de vedere al dv., care are în vedere unitatea statului ungar și între punctul nostru de vedere, care se bazează pe *principiul național*, e o groapă îngrozitoare. Am convingerea sfântă, că din aceste două puncte de vedere *al nostru va ține biruitor.*

— Iertare, dar Ex. V. ați vorbit de-o parte despre neînțelegeri de neînviu, iar de altă parte ați spus că punctul de vedere al dv. va învinge fie prin arme războinice, fie prin arme de pace. Indată ce arătați puțința mijloacelor pacifice, nu se mai poate vorbi, cred, despre înțelegeri de neînălțurat.

— Ei, vezi da, despre mijloacele

pacifice se poate vorbi numai în cazul, când *am ține învingător din războiu.* Fiindcă, nu-i așa oare că și după războiu mai e vreme. . . Vedeți, după părerea dv., pe care în continuu o spuneți, *statul ungar nu se poate ține numai ținându-se naționalitățile în apăsare.* Față de această idee a dv. Europa întreagă e de părere, că *principiul naționalităților trebuie să învingă!*

— Dar acest principiu de naționalitate — am spus eu — pe care și până acum Anglia l'a aplicat în mod atât de nobil față de Irlandezi, iar România l'a aplicat față de Bulgarii din Dobrogea, e limpede că se va putea înfăptui numai în corul victoriilor împătritei înțelegeri.

Nu. *Principiul național va trebui să ține victorios și în cazul câmp victorie ar fi de partea puterilor centrale.* Dar permite mi să-ți declar imediat, că eu am convingerea absolută că *victoria din urmă va fi de partea împătritei înțelegeri. Impătrita înțelegere va fi victorioasă și pe uscat.*

— E permis să întreb că pentru ce și acum, în urma situației de azi de pe câmpul de războiu și după învățămintele alor patrușprezece luni. Ex. V. mai țineți la convingerea în victoria împătritei înțelegeri?

— Iți voi spune. Apoi, imediat vei putea și să vezi din această, ce cunoștință am eu despre forțele puterilor centrale. *Să zicem, că Rusia ar fi deja învinsă și că ast-mâne ar cere o pace separată. Eu totuși nu-mi voi schimba părerea ce-o am despre victoria finală a împătritei înțelegeri. Să zicem, că atât Franța cât și Italia ar ține învins și ar cere pace.* Părerea mea nici în cazul acesta nu suferă schimbare. Fiindcă, măcar dacă aliații ei ar fi învinsi, *Anglia singură va continua războiul și bazându-se numai pe forțele ei proprii va învinge.*

Când s'ar ajunge aci, Anglia, fi- rește și-ar trage trupele de pe continent (uscat).

În urmă războiul pe continent nu i-ar mai consuma nici un om și nici un filer mai mult. *Anglia va continua războiul pe apă, fără de aliați.* În felul acesta ea va nimici Germania; comerțul german nu se poate împotrivi unui războiu naval ce ar ține zece ani. Un atare războiu ar zdrobi puterile centrale, în vreme ce Angliei i-ar aduce îmbogățire.

...Vreau să aflu ceva despre submărinile germane și despre oprirea de azi a comerțului englez, dar d. Filipescu m'a întâmpinat:

— Firește, eu nu cred nicidecum să ajungă lucrurile până aici, am voit numai să-ți arăt, că pentru ce sunt atât de statornic în convingerea relativ la victoria finală a împătritei înțelegeri.

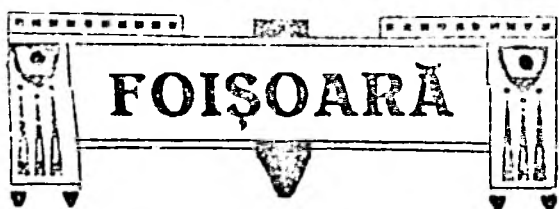
— Dar nu credeți oare Ex. V. că ajungând strămtorile pe mâinile Rușilor din punct de vedere economic *aceștia ar putea să încâlțezeze exportul cerealelor românești?*

— Am convingerea, că vom avea libertatea să putem întrebuița strămtorile. În această privință au primit — în mod așa zicând hotărât — toate asigurările din partea împătritei înțelegeri.

— Excelenței Voastre nu vă inspiră îngrijorări iubirea nemaiomenită a panslavismului ce va rezulta în urma victoriei împătritei înțelegeri?

— Pentru ce să mă îngrijoreze? În stăruie oricare mare putere, deci și Germania, este o primejdie vecinic amenințătoare pentru micile națiuni, dar în special ce privește slavismul, trebuie să spun, că acesta e o putere mult mai grozavă, decât ea noi s'o putem înfrâna cu slabele noastre forțe.

Dacă soarta Europei este ca într-o bună dimineață panslavismul să ne um-

FOIȘOARĂ

Istoria unei pălării.

Trăiește ș-acuma în Cotnari, în ținutul Iașului, un creștin pe care-l chiamă Costache Dinu. — Omul era acu câțiva ani cam nevoiaș și când îl ia pe Român nevoia înainte, apoi nu-i tocmai bine. Să vedeți ce năcaz cade pe capul creștinului acu, nu de mult, — în vremea când a fost secetă prin țară.

Se duce într'un rând, primăvara, Costache Dinu la Hârlău, c'o leacă de treabă. Avea a cere arvună pentru munca verii de la un boer de acolo; dar pe boer nu l-a gasit acasă, și a început omul a umbla prin târg, printre oameni, căci era zi de iarmaroc. Pe urmă se sciorăște în pușcă, vede că mai are câțiva gologani, și se hotărăște să intre în crâșma lui Strul Cuten, ca să cinsteașă un pahar de băutură. Tot nu făcuse nicio ispravă în ziua aceea: încaltea să beie și cei câțiva bani cari i-au mai rămas! Așa-i omul la năcaz: tocmai fapta cea bună nu-i vine în minte!

Acu, prin satele din jurul Hârlăului, cine nu cunoaște pe domnul Strul Cuten? E un negustor care are rachiu tare și vin vechiu; care cumpără și vinde pâne, și care, mai ales, dă bani cu camătă. Astfel un melenciu care știe să vorbească cu dulceață creștinilor. De aceia și oamenii au dragoste pentru asemenea negustor și nu trec niciodată degrabă pe dinaintea crâșmei lui.

Intră Costache Dinu și se pune într'un colț. Cere un pahărel „de cel bun”. Il dă dintr'odată peste cap; apoi, dintr'o plesnătură, își dă căciula pe ceafă. — Mai cere un pahărel „tot așa de bun”. Il soarbe și pe acela, și îndată își aduce iar căciula pe ochi. Avea badea Costache o căciulă mare și mândră, de-ți era drag să te uiți la dansa. Dar domnul Strul Cuten a început a se mira, ca un bun și drept târgoveț, că gospodarul poartă căciulă pe căldura primăverii. Și începe a râde cu veselie și a întreba pe Dinu:

— Bade Costache, zice, da de ce porți căciula pe vremea asta?

— Apoi dă, jupâne, ce să fac, dacă n'am pălărie?

— N'ai pălărie? Cum se poate? Dacă n'ai, de ce nu-ți cumperi?

— Cu ce să mi cumpăr, dacă n'am parale?

— Ce vorbești bade Costache? Dumneata ești om cinstit; dacă ai o nevoie, numai să spui, și cine nu ți-a da parale? Iți dau eu, dacă vrei, să-ți cumperi pălărie!

— Bun jupâne, zise badea, Costache; să-mi dai, și ți-oiu răspunde cinstit. Da acuma de grabă n'am să pot. Să mă aștepti până la toamnă...

De înțeles s'au înțeles îndată. Negustorul a împrumutat gospodarului cincilei. Iar Dinu a făgăduit să-i dea la toamnă, în schimb, o mierță de popușoi.

Au făcut chitanță. Românul a luat banii și a ieșit în târg. A intrat într'o dugheană, a cercat o pălărie, a neguțat-o, și a plătit-o trei lei și optzeci de bani. Ieșind cu pălăria în cap, s'a întâlnit cu doi prieteni. Cine se înțește trebuie să dea adălmas. Se iau și se duc la domnul Strul Cuten, ca să bea adălmasul, din rămășița de un leu și douăzeci bani.

Intră tustrei în crâșmă, cere Dinu rachiu, și se pun să cinsteașă. Beu un pahar, două, — și badea Costache începe a face haz și a se fuduli cu pălărie nouă.

Iaca și jupânul Strul vine, se uită la pălărie și zice: Frumoasă pălărie. bade Costache. S'o porți sănătos. Și să-ți

ple întregul continent, *noi zădărnice ne-am împotrivit puvoalului...*

— Dar dv. vr. și să ajutați azi puvoalul — am răspuns eu. — Ați vrea să dăruiați minunata dălmă pe care o constituie alianța dintre Austro-Ungaria și Germania. Noi apărăm azi Europa occidentală chiar contra voinței Europei occidentale, împotriva slavismului!

— Dar dacă noi suntem de credința, că dreptatea este de partea Europei occidentale și *și aceasta are dreptul să-și crolască soarta fără de vre-un sprijin?* — a spus d. Filipescu.

Un moment a rămas pe gânduri apoi a continuat:

— Noi am trăit în relațiuni bune cu Germania. I-am datorat și recunoștință. N'avem motive să ne plângem pentru relațiunile noastre pe cari le-am avut mai înainte cu Germania. Germania are o singură greșală de neiertat. ...

... — *că este alaltă Ungariei?* — întrebai eu.

— Da.

Acest răspuns, — încheie corespondentul lui „Az Est” — m'a făcut să înțeleg întreg modul de gândire și întreg felul de sentimente al filipescanilor. Domnii aceștia ar fi gata să dea foc casei deasupra lor, dacă ar ști cu siguranță, că jăratecul va îngropa și Ungaria sub dănsul...

Situația pe câmpul de luptă.

Câmpul de luptă din răsărit.

Luarea aminte a fost îndreptată în cursul ultimei săptămâni, asupra operațiunii de învălțare a grupului de armate al mareșalului von Hindenburg la sud-est de Wilna. Un timp oarecare a părut, că marele căpitan ar fi în curs de a pregăti unci pînă la armatei rusești, o cursă. Însă după ultimele rapoarte trebuie îngăduit, că operațiunea astfel cum era plănuită n'a reușit. Ce o drept Rușii au pierdut în aceste lupte un mare număr de prizonieri și mult material de război, totuși ei nu fost în stare de a opune o împotrivire îndelungată în linia Smorgoni—Wiljka; operațiunii de învălțare a armatei von

fie de bine și adălmășul. Dar mie nu mi se cuvine adălmăș?

— Cum nu, domnule Strul?

— Ce adălmăș? întrebă Costache. Atuncea negustorul a zis:

— Adălmășul meu e dobânda, bade Costache! Banul meu trebuie să-mi aducă folos.

Ce dobândă, domnule Strul? Nu-ți dau pentru cinci lei o mierță de popușoi?

Domnul Strul a răspuns:

— Bine, bade Costache, îmi dai. Acela-i dreptul meu. Dar la dreptul meu trebuie să adaugi și dobândă. Altfel țin mai bine banii în ladă.

Atuncea s'amestecă și cei doi prieteni ai gospodarului și zic ridicând paharele.

Apoi dă, are draptate negustorul. Trebuie să aibă și el o leacă de folos.

Iar badea Costache n'a mai avut încotro și a grăit:

— Bine dacă-i așa, atuncea să-ți dau, domnule Strul, și o leacă de dobândă.

Și pentru dobândă s'au înțeles astfel: să plătească Românul cinci bani de franc pe săptămână adică douăzeci de bani de franc pe lună. Pentru cinci franci, — trebuia să ia negustorul un franc dobândă pe lună. — Până în toamnă erau opt luni. Vra să zică toamna avea Românul să întorcă o mierță de

Eichhorn, venind din spre Nord, ținându-și astfel deschisă linia de retragere în spre Minsk. Se arată aci cum deja adese-ori în cursul acestui război, că Rușii, în ciuda situațiunii lor strategice desnădăjduite găsește mijlocul de a arunca la punctele în pericol relativ repede întăriri și de a scăpa astfel de o catastrofă. Împrejurarea că mlaștinele întinse ale Berezinei sunt acum uscate pare a fi ajutat pe Ruși în retragerea lor. Armatele germane Galwitz și Scholtz, care urmăresc în front, au trecut linia Wischnew-Saberesina.

Și pe râul Dwina, Rușii se împotrivesc mai înverșunat decât s'a așteptat. Ofensiva armatei Below, contra orașului Dünaburg, înaintază zilnic în lupte victorioase, însă Rușii au putut să ție până astăzi, acest punct de sprijin important al aripii lor stângi.

La grupele de armate ale mareșalilor Prinț de Bavaria și Mackensen, care se află acum între fluviile Niemen și Pripet, la răsărit de linia Novogrodek—Baranowice—Ostrow—Pinsk, situațiunea este neschimbată.

La Sud de mlaștinele Pripetului, unde generalul von Linsingen a luat comanda, ofensiva rusească s'a prăbușit acum și în trunchiul de fortăreață din Volhynia. După ocuparea vremelnică a orașului Luck, forțele rusești se de trei zile în plină retragere și au fost urmărite de Aliați peste cursurile de apă Kormin și Putilowka. Pe râul Sret n'su avut loc lupte mari. Prin urmare ofensiva rusească pe teatrul de război din Sud-est se poate considera ca definitiv zădărnicită.

Pe teatru de război Sârbesc.

Situațiunea este neschimbată. Ofensiva așteptată a aliaților n'a început încă. Momentul începerii ei este încă nesigur. Dacă se crede, că ea este apropiată: De asemenea chestiunea rămâne deschisă, dacă și eventual în care formă Bulgaria va lua parte la întreprinderea germano-austro-ungară contra Serbiei. Se aude cu o siguranță mai mare, că mareșalul von Mackensen va fi însărcinat cu conducerea operațiunilor.

Pe teatrele de războiu turcești.

Situațiunea este neschimbată pretutindena.

popușoi negustorului, în afară de opt lei dobândă pe opt luni.

Toamna a venit, după o vară de secetă și nu s'a făcut roadă pe ogor. Gospodarul n'avea de unde plăti datoria. Iar negustorul îl chiamă la înțelegere și-l socotește așa:

— Bade Costache, zice, acu popușoiul e scump. Se plătește douăzeci și patru de lei mierța. Așa-i?

— Așa-i răspunde badea Costache.

— Bun zice negustorul. Așa dar, dacă-mi întorceai mierța de popușoi, eu luam pe ea douăzeci și patru de lei. Eu pierd acu douăzeci și patru de lei. Așa-i ori nu?

— Așa-i.

— Bun, zice negustorul. — Acu i scump; dar la anul dacă da Dumnezeu, avem să cumpărăm mierța tot cu opt lei. Cu douăzeci și patru de lei care i-ași fi luat acuma, la anul eu ași cumpăra trei mierțe. Așa-i?

Gospodarul răspunde cu îndoială:

— Așa-i.

Negustorul grăește iar:

— Acu, iacă cum e socoteala noastră. Ori îmi dai în toamna asta douăzeci și patru de lei, ori îmi dai în toamna ce vine trei mierțe de popușoi. Acesta-i dreptul meu.

Pe teatru de războiu austro-ungaro-italian.

În genere se raportează dela toate fronturile numai luptele obișnuite de artilerie. Trupele austro-ungare au respins fără greutate atacuri slabe italiene, contra platoului dela Doberdo și contra capului de pod dela Tolmein. În regiunea de frontieră tirolcă Austro-Ungarii au trecut în unele locuri cu izbândă la ofensivă. La apus de Königspitze și la răsăritul văii superioare Daone, Italianii au fost goniți din pozițiunile lor. De altminterlea și aci situațiunea este neschimbată.

DEPEȘI.

Când a fost adusă la cunoștință mobilizarea greacă guvernului român? — Ce armată a mobilizat Grecia?

București — *Viitorul*, organul oficial al guvernului român publică următoarele:

„Mobilizarea generală a armatei grecești a fost adusă la cunoștință încă de Vineri dimineața de către d. Psychas, ministrul Greciei la București, dlor Ion I. Brătianu, președintele consiliului și Emil Porumbaru, ministru de externe.

Mobilizarea greacă a chemat sub arme toate clasele dela 20 până la 51 ani. *Sfârșitul mobilizării va fi adunarea de 400—450 mii de oameni.*

Dacă Serbia va fi atacată de Bulgaria?

Roma. — *„Idea Nazionale”* scrie că în cercurile autorizate s'au vădit ca sigur faptul, că dacă Bulgaria va ataca Serbia chiar și fără ajutorul puterilor centrale, împotriva înțelegerii nu va întârzia să ia măsurile cerute de situație.

Același lucru îl crede și *„Tribuna”* și *„Giornale d'Italia”*.

Mobilizarea armatei române.

Genf. — „*Matin*” anunță; România a terminat lucrările pregătitoare pentru mobilizare și a decisă ca în scurtă vreme să mobilizeze armata română. În

Omul n'a avut încotro: socoteala-socoteala.

— Bine, jupâne, zice, să dea Dumnezeu s'ajungem sănătate la anul.

Schimbă ei țidula, iar cei doi prieteni dela adălmăș pun și ei pecetele, căci erau jurați.

Au trecut iar un an de zile. Și a dat Dumnezeu să nu se facă nici în anul 1905 roadă. Costache Dinu s'a cam speriat; datoria crescuse iar; și-acuma fi era rușine să deie pe la negustor.

Iar domnul Strul Cuten, ca om cuminte, s'a gândit, că nu mai poate să aștepte, și s'a gândit să deie în judecată pe Costache Dinu pentru trei mierțe de popușoi, care la vremea aceea de secetă prețuiau 72 de lei (câte 24 de lei mierța). Dar ca să nu se mai judece la judecatorie, ci în comuna, — face da-ee în judecată pentru 48 de lei, ori două mierțe de popușoi.

La judecată, — cei doi prieteni dela adălmăș erau jurați și țiau că Costache Dinu datorește parale negustorului. Fără multă vorbă, judecata a hatărât, că negustorul trebuie să-și iee dreptul său. Așa dar au condamnat pe badea Costache să plătească 48 de lei datoria, și 5 lei cheltueli de judecata, în total 53 de lei.

Trece termenul de apel, o lună de

Paris, Londra, Roma, București, Atena și Niș au los tratative în direcția aceasta.

Grecia pretinde demobilizarea Bulgariei.

Berlin. — După știrile sosite din Atena guvernul grecesc nu privește de satisfacătoare declarația făcută de ministrul bulgar la Atena, privitor la mobilizarea Bulgariei. Singur demobilizarea Bulgariei ar putea schimba ținuta Greciei.

Debarcarea trupelor antantei la Salonic.

Berlin. — Zarelor din Milano li se anunță din Petrograd! În cercurile diplomatice rusești se crede, că debarcarea trupelor antantei la Salonic va avea o înfrățire bună asupra guvernului bulgar, care se va resgândi în acest caz înainte de a întreprinde pasul din urmă. Trupele destinate pentru a debarca la Salonic vor fi formate din rezervele concentrate pe insula Malta și în Egipt. În expedițiunea aceasta vor lua parte și trupe italiene. Privitor la participarea trupelor rusești încă nu s'a luat nici o hotărâre, deoarece aliații în chestia aceasta nu voiesc să facă nici o apăsare asupra Rusiei.

Lupta dela Vilna s'a terminat.

„Az Est“ scrie:

Berlin. — Luptele la Vilna s'au terminat. Aripa de nord a armatei germane, care luptase împotriva corpului de armată rusec. Nu a fost retrasă pentru ca să nu i-se taie legăturile la spate, cari și până acum au fost ținute cu multă greutate din cauza drumurilor rele și a vremii extraordinar de nefavorabile. S'a simțit aci foarte mult lipsa căilor ferate. Germanii s'au înstăpânire lacul Narotsch, Smorgan și Ockutany, iar Rușii Molodetschno și Vileika cu terenul aparținător spre est.

După informațiunile ziarului Times Germanii au pierdut cu prilejul retragerii 4000 prizonieri. Aceste 4000 au răstăcut adică cu prilejul concentrării.

Contele Czernin la d. Morșun, ministru de interne.

Budapesta. — Contele Czernin ministrul Austro-Ungariei la București,

zile. Domnul Strul face toate formele și scoate toate hârtiile, și așteaptă.

Iar Costache Dinu mai era dator și la credit cu 120 de lei,

Strul Căten a scos în vânzare o păreche de juncani ai Românilui. Vitele s'au vândut cu 163 de lei. Creditul s'a luat partea: 120 de lei. Iar negustorul și-a tras rămășița de 43 de lei, — și Costache Dinu a rămas cu 10 lei.

Când a văzut una ca asta creștinul, și-a zmuncit pălăria din cap și a trântit-o de pământ. Apoi s'a uitat cu amar la dânsa. Pălăria accia il costă pe om o păreche de boi!

Așa-i istoria pălăriei lui Costache Dinu, — întâiu fiindcă cei doi gologani nu-i ședeau bine în pungă: al doilea, fiindcă s'a rușinat de căciula lui; și al treilea fiindcă în țara asta care are legi, camenii neluminați, cari urâsc școala n'au știut, că legea nu dă voce să se iee pentru împrumuturi o dobândă mai mare de 5 (până la .0) la sută pe an, adică 5 (10) bani la franc pe an nu pe săptămână!

a făcut Joi după amezai o vizită dlui V. G. Morșun, ministru de interne.

Partidul conservator și noua situație a României, creiată de marile schimbări din afară

București. — Ziarul „Epoca“ publică următorul comunicat al partidului conservator (partea Filipescu):

Comitetul partidului conservator, întrunindu-se pentru a discuta noua situațiune creată României, prin schimbările ivite în zilele din urmă, pe chiar granițele ei, socotește, că mobilizarea imediată a armatei române se cere, pentru a împiedeca o încercuire a României, care ar face cu neputință o acțiune mai la urmă a ei pentru îndeplinirea idealului național și a lăsa la bunul plac al puterilor centrale unite cu Bulgaria, toate interesele ei naționale, politice și economice.

(Z.)

Bulgaria va intra în acțiune pe la jumătatea lui Octomvrie.

Berlin. — „Berliner Tageblatt“ publică după ziarele franceze: Bulgaria va începe ofensiva în a doua săptămână din luna lui Octomvrie. Ea va depăși hotarul Timocului, iar dacă înțelegerea nu va interveni, armatele bulgare vor tăia calea ferată vârdaniană la Gheorgheli și vor împiedeca comunicația între Europa occidentală Serbia și Grecia. Ofensiva bulgară ar amenința serios și Salonicul.

Artilerie englezească la Belgrad.

Din Viena se anunță: Sârbii au primit din Franța și din Anglia artilerie multă și mai ales artilerie grea. Din necesitate au adus la Belgrad baterii grele și le-au așezat în pozițiile dela Sava. Artileria sunt englezii.

59 corpuri de armată germane înaintea orașelor Riga și Pinsk.

Din Petrograd se anunță: „Russkij Invalid“ scrie că forțele germane, cari luptă pe frontul dintre Riga și Pinsk, sunt compuse din 59 corpuri de armată.

O nouă ofensivă franceză.

Din Geneva se anunță: În zilele din urmă au venit necunoscut la Belfort mai mulți generali-comandanți, cari au fost și pe frontul din Alacia. După unele știri e aproape o mare ofensivă franceză în Alacia.

Ce armată pregătește acum Anglia să trimeată în războiu.

„Niepve Courant“ anunță din Londra: Căpitănul Gurst din partea ministerului de războiu englez a declarat în ședința de ieri a Camerei comanelor, că după socoatele ei, englezii vor trimite în cele douăprezece luni vre-un 1 milion 400,000 soldați pe frontul apusean, iar rezerve va avea 1,700,000 în total așa dar peste 3 milioane soldați. Dacă guvernul englez ar avea siguranța, că poate strânge săptămânal o armată de voluntari de 20—25 mii soldați, s'ar bucura mult împreună cu aliații săi.

Trupe engleze și franceze în Serbia.

Din București se anunță: „Minerva“ din izvor sigur aduce știrea, că Jola trecută în Mudros au fost înbarcate trupe engleze și franceze și trimise în micul port Katerina lângă Salonic. Aceste trupe sunt hotărâte Serbiei.

Anglia a amenințat Grecia cu încercuire.

Din Atena se anunță: Grecia a proclamat mobilizarea, din cauza că Anglia a amenințat-o

cu încercuire pe mare în cazul, dacă nu va sprijini Serbia împotriva Bulgariei.

Renenkampf — guvernorul Petrogradului.

Din Berlin se anunță: După știri sosite din Petrograd generalul Renenkampf care în timpul din urmă a fost pe frontul din Caucaz, a fost numit guvernorul al Petrogradului.

Luptele cu Rușii.

Budapesta, 26 Septemvrie. — Se comunică dela cartierul principal:

Pe frontul rusec: Dușmanul întrebuintând și ieri forțe mari, a continuat a se lupta ca să ne spargă frontul la Nowoalexiniet. Lupta ce decurge de multe zile s'a terminat cu deplina înfrângere a Rușilor. În toate punctele, unde Rușii au pătruns pe câțva timp în tranșee, rezervele noastre, cari su grăbit într'acolo, i-a alungat din ele pricinuindu le mari perleri. Incăieri după amezai și seara s'a prăbușit la sud de Nowoalexiniet un atac rusec înocit de 10 ori. Trupele rusești cari au pătruns la ost de Zalesce peste obstacolele distruse de focul artileriei în tranșeele noastre le am făcut prizoniere.

Pe frontul Ikwa-Styr, acțiunea dușmanului e paralizată. În Galiția orientală e liniște

Trupele austro-ungare, cari luptă în Lituania l'au aruncat pe dușman la Krassin, pe țărmul ostic al Sezarei superioare.

Pe frontul sud-oriental: Nimic nou.

Ce spun Rușii despre luptele lor?

Petrograd. — Aviatori germani s'au arătat în golful de Riga. Ei au fost gonți de aeroplanelle noastre. Satul Atksin, în regiunea Reugur, care a trecut de mai multe ori din mână în mână înspre dimineața zilei de 23 Septemvrie a rămas în mâinile noastre. O încercare a dușmanului, de a lua satul Strige, în regiunea Birshalen, n'a avut nici un succes.

În regiunea Dwinsk luptele continuă. În multe locuri Germanii bombardează cu o mare furie și dau atacuri. În regiunea Novoaalexandrovsk, de ambele părți ale drumului spre Dwinsk lupta e crâncenă și continuă. În strămtorile lacurilor Drieviaty și Obolo se dau lupte grele. Trupele noastre au gonit cu baioneta trupele inamice dela Vebika. Am luat până acum Germanilor în această regiune peste 8 tunuri. S'a dovedit că pînăto ele erau patru obuziere. Am luat apoi 9 chesoane și 7 mitraliere. Tunurile luate în cursul luptei au fost întoarse contra Germanilor și au slujit să pună pe fugă un automobil al dușmanului.

În regiunea Ochnian și mai departe spre sud și până la Niemenul superior precum și în regiunea situată la răsărit de calea ferată dela Lida Moltchad, pe tot frontul, se dau lupte crâncene. Lupta a atins o deosebită furie în regiunea satului Subosniki, pe apa Gavia unde inamicul a isbutit să treacă pe malul stâng și în regiunea la sud-est de Molclad unde dușmanul a fost respins cu mari perleri și s'a retras.

La sud de orașelul Barnovici avangardele inamice au ajuns apa Mișanki, din dreapta apei Sara. Pe canalul Oghinski, într'o luptă dată lângă Loghișin, Germanii au fost înfrânți și au fugit, Loghișin a fost redocupat de trupele noastre. O parte din lagărul inamic a fost luat de cavaleria noastră care a tăiat pe servitori și a distrus carele. Lângă Dubrowy și Mokrot, la răsărit de Loghișin, Germanii au avut pierderi grele.

La sud de Pripet inamicul a fost gonit din satele Gorinși și Omyt, pe Stokholdul inferior și gonit dincolo de gârta Veseluka.

Un succes deosebit a arătat operațiunile noastre în regiunea Lutzk. Atacând și luând în cursul nopții din 25 Septemvrie pozițiunea in-

mică, lângă satul Lipoveț și de orașelul Nedoșka, lângă Lutsk, trupele noastre au cucerit, până la 80 ofițeri și peste patruzeci mii soldați, mii tralieri, bucătării de campanie, telefoane etc. În dimineața de 23 Septembrie Lutsk era din nou în mâinile noastre.

Spre seara aceleiaș zile trupele noastre au ocupat prin iușeală capul de punte de la Krasno în regiunea orașului Lutsk. La sud-vest de Lutsk după un al treilea atac curajos, trupele noastre au ocupat satele Bodgaitzy și Krupy după lupte cu baioneta în cari au căzut mulți maghiari.

În cursul luptelor pentru trecerea apei Styr în sus de satele mai sus spuse am făcut în ultimele zile aproape 1000 prizonieri.

Înpre Potzeav, inamicul a dat mai multe contra-atacuri împingând puțin trupele noastre.

În regiunea satului Khmiedevka, la sud-vest de Trembovlia, inamicul a fost respins și mal la vest.

Urișa ofensivă franco-engleză.

Toată luarea aminte a lumii este îndreptată acum spre urișele lupte ce decurg cu o putere crescândă pe frontul apusean unde Franco-Englezii, după pregătiri de atâtea luni de zile atacă acum toată hotărârea puternicilor liții de apărare ale Germanilor.

Ziarul „Az Est” primește din Berlin următoarele!

Întreagă Germania urmărește cu cea mai mare atenție întâmplările de pe frontul apusean, unde se dau acum luptele hotărâtoare n-o acestui război. Până acum au sosit numai știri bune, dar lupta decisivă nu a avut loc încă. Dușmanii se luptă cu cea mai mare încordare. Ei sunt excelent pregătiți, dar și Germanii de septămâni nu observă pregătirile dușmanului și așa-au trimis rezerve pe frontul apusean. Toți se încred în faptul că zidul de oțel german nu va putea fi cîștit din loc, cu toată puterea covârșitoare ce-i stă în față. Toate ziarele berlineze și din întreagă Germania se ocupă foarte serios cu întâmplările din apus.

Ziarul „Bunde” din Berna vorbind despre luptele din apus, spune, că apărarea germană a suportat prima mare lovitură a ofensivei anglo-franceze. Aliații au reușit, să rupă în două locuri frontul german, dar ei n'au avut destulă putere să atace a doua linie mai puternică. Anglo-francezii vor căuta să se întărească pe terenul câștigat, vor aduce acolo artilerie nouă pentru a continua acolo marea ofensivă. Perderile germane sunt mari, pentru că apărătorii conform ordinului german, țineau pozițiile lor până în granițele ultime. De aceea trupele germane au fost inundate de focul ucigător. În cele 36 ore din urmă, luptele enorm de grele au continuat cu cea mai mare înverșunare. Francezii vor să fie cu ori-ce preț un succes mare, și nu cruță acum materialul de oameni. De aceea e puțin nesigur ca luptele din apus să slăbească în zilele viitoare.

Din Rotterdam primește „Az Est” știrea: Agenția Reuter primește dela trimisul ei special de pe frontul britanic din Flandria următoarele:

De Sâmbătă decurge îngrozitoarea luptă a Englezilor în Flandria. Trei zile după atacurile cumplite Francezii și Englezii au rămas în mai multe puncte în pozițiile cucerite. Azi Englezii au săvârșit lângă Loos însemnate mișcări de trupe și au luat o seamă de prizonieri. De ieri în mai multe puncte urmează lupte teribile. Dela Haisnes spre sud pe-o întindere de vre-o mie de metri e mijlocul luptei de infanterie. Aici, lupta ține într'una pentru înălțimea număr 70, pe care până acum n'am putut-o cuceri. Pregătirile marelui atac au fost înspăimântătoare. Foarte multe tu-

nuri au fost așezate în diferite puncte și s'a cheltuit o cantitate uriașă de granate. Sâmbătă, nu mult înainte de miezul nopții s'a început lupta de artilerie cu nemai pomenită putere. Pozițiile germane au fost acoperite de fum și de nor de praf, șanțurile și impletiturile de sârmă au dispărut. După ultimele știri sosite de pe front, între Hulluch și Loos decurg lupte nemai pomenit de îndârjite.

Dela cartierul general al presei i se anunță „Agenției Telegrafice Ungare”

Statul major al armatei franceze cu datul de 26 Sept. publică următoarele!

După ameazi la oara 3. În regiunea Artois în decursul nopții am ținut pozițiile cucerite, ieri anume castelul *Carieul*, cimitirul *Souchez* și ultimele tranșee, ce germanii le mai ținea în posesiune, pozițiile fortificate numite *Labyrinth*!

În Champagne lupte îndârjite decurg pe întreg frontul. Trupele noastre au înaintat în pozițiile dușmane dela 2—3 kilometri pe-un front de 25 kilometri. Numărul prizonierilor s'a urcat până la vr'o 12,000. Pe celelalte regiuni ale frontului nu e nimic de arătat afară de faptul, că în ținutul Ban de Sapt artileria noastră a atacat prin surprindere șanțurile germane.

Seara la 11. Atacurile noastre spre nord dela Arras au progresat de nou. După o luptă aprigă am cucerit întreg satul *Souchez* și am înaintat spre răsărit dela *Givenchy*. Mai departe am ajuns la satul *Tholus*, doi kilometri spre sud de *Neuviller*. În decursul luptei am făcut vr'o mie de prizonieri.

În Champagne trupele noastre au câștigat de nou teren. După ce aproape pe tot frontul dintre *Auberive* și *Ville sur Tourbe* au trecut peste fortificațiile construite de dușman de luni de zile, trupele noastre au înaintat spre nord și a silit trupele germane, să se retragă din pozițiile lor cu vr'o 3—4 kilometri mai înapoi.

Luptele continuă pe întreg frontul. Am cucerit *Epino Vedegrange* ce se află trei kilometri spre răsărit dela *Auberive* și am trecut peste *Cabano* (trei kilometri spre nord dela *Souain*, pe drumul către *Sommepey*) *Barague* (4 kilometri spre nord dela *Souain* pe drumul ce duce la *Tahuce*). Mai departe spre răsărit am cucerit *Mabon de Champagne* la trei kilometri spre nord-est dela *Beauséjour*.

Dușmanul a suferit pierderi însemnate. Până acum au pierdut 20 tunuri de tabără. Numărul prizonierilor se ridică mereu.

Până acuri au ajuns în mâinile noastre peste 16 000 prizonieri nerăniți între cari cel puțin 200 ofițeri.

Aliații în două zile au făcut pe întreg frontul peste 20,000 prizonieri nerăniți.

După comunicatul oficial francez aliații au făcut în zilele dintâi ale ofensivei pe întreg frontul peste 20,000 prizonieri.

Din Geneva se anunță: „Times” primește din Paris știrea că în 28 Septembrie s'a început atacul general în contra liniei a doua de apărare a Germanilor.

Matorul Ciorleux scrie în ziarul „Le Matin” că nu trebuie să se dea o însemnătate prea mare străpungerii primei linii germane, căci organizația puternică a liniei a doua și a treia, care este o regulă la toate pozițiile germane, dă contrazicerea chiar și fără o pregătire mai în urmă toate punctele de sprijin dorite.

Germania vestește marea ofensivă.

Berlin, 26 Septembrie. — Se comunică dela marele cartier principal:

Pe frontul occidental: Luptele pornite în cursul ofensivei franceze și engleze preparată de luni de zile au continuat în cea mai mare parte a frontului, fără ca atacătorii să fie ajuns în mod deosebit la ținta lor. Vasele engleze au încercat și ele la țarmul mării să între în luptă, îndreptându-și focul mai cu seamă împotriva localității *Zeebrugge*. N'au avut succes. Scufundându-li-se un vas, iar alte două suferind răni s'au retras. În ținutul *Ypern* dușmanul a suferit mari pierderi. Avantajuri nu și-a câștigat, Englezii au lăsat în mâinile noastre doi ofițeri, 100 soldați pe cari i-am făcut prizonieri și 6 mitraliere. La sudvest de *Lille* a reușit dușmanului să respingă lângă *Loos* o divizie de a noastră, silindu-o să se retragă în a doua linie de apărare. De sine înțeles că cu acest prilej am suferit pierderi mari în materialul ce-l avem între aceste două pozițiuni. Contraatacul nostru, care e în curgere progresaază cu succes. Ruinele localității *Souchez* le am părăsit de voie bună. Alte numeroase atacuri le-am respins cu ușurință pe acest front, pricinuind dușmanului în multe locuri pierderi mari. Cu acest prilej s'a distins mai cu seamă regimentul de *Landwehr* nr. 39, care cu prilejul încercării de a ne sparge frontul în *Maiu* a avut să oprească atacul principal de nord de *Neuville*. Am făcut aci prizonieri peste 1200 oameni, printre cari un comandant de brigadă englez și mai mulți ofițeri și peste 10 mitraliere. În lupta ce se dă între *Reims* și *Argoni* a fost silită densămوني o altă divizie germană să golească pozițiile cele mai înaintate, la nord de *Perthes* distruse de focul artileriei ce a ținut fără întrerupere aproape 70 de ore, și să se retragă cu 2—3 km. îndărăpt, în pozițiunea a doua. Daltminteri toate încercările dușmanului de a învingea a dat greș și aci. Îndeosebi grea a fost la nord de *Mourmelon le Grand* și nemijlocit la vest de *Argonni*. Aci bravele noastre trupe au și pricinuit dușmanului cele mai mari pierderi. *Landwehr*ul din Germania de nord și din *Hessen* s'a bătut excelent. Am făcut prizonieri peste 3750 Francozi, printre cari 89 ofițeri. În luptă aeriană aviatorii noștri au avut succes frumoz. Un aviator al nostru a impușcat la vest dela *Cabrai* un aeroplan englez.

Cea mai mare luptă de artilerie din istorie.

Ziarul „Az Est” primește din Berlin următoarea corespondență:

Cercurile militare de-aci nu prea cred că noua ofensivă franco-engleză va avea rezultate de pipăit. Germanii au rezerve pentru toate punctele primejduite. Așadar încercările Aliașilor de a sparge frontul se vor sfârși ca în toldeana cu neizbândă. Francezii până acum n'au câștigat decât puțin loc. Dintr'un ordin de zi al lui Joffre, aflat de soldații germani, se vede cu ce scop au început Francezii ofensiva.

„Vossische Zeitung” primește dela corespondentul său de război știrea, că un așa foc de artilerie cum e acum pe frontul franco-german, nu s'a mai pomenit vre-odată. Comandanți germani au declarat, că luptel de iarnă din Champagne au fost un joc de copii pe lângă aceasta.

Ținta ofensivei franco-engleze.

Din Paris se anunță: Ofensiva de pe frontul apusean are de scop, cucerirea orașului *Lille* și a ținutului spre nord dela *Arras*. Tot așa se nizuiesc aliații și pe celelalte părți ale frontului să câștige teren.

Ofensiva franco-engleză.

Rotterdam. — Colaboratorul militar al ziarului londonez „Times” scire că storișările alia-

șilor se găsească deabia în vremea începutului. Începutul a fost în tot cazul bun, adevăratul concert va urma numai acum. În săptămânile viitoare trebuie să ne așteptăm la pierderi, ca și la câștiguri, în proporția în care se vor folosi rezervele de ambele părți.

Genf. — În Belfort se crede că se va începe în zilele cele mai apropiate o mare ofensivă franceză. În regiunea Belfortului, după cum se vestește, sunt concentrați 100 mii soldați. Soldații sunt provăzuți afară de pușcă și cu pistoale automate. Aviatorii germani pricinuesc mari pagube în Belfort și ținându-se la mari înălțimi deasupra cetății nu pot fi atinși de focul tunurilor de apărare. În Genf se știe din izvor bineinformată, că în regiunea Besanson au loc mari mișcări de trupe.

Un milion de Englezi pe frontul occidental.

Genf. — După știrile din izvor demn de crezut în actuala ofensivă de pe frontul occidental iau parte un milion de Englezi. Pe întreg frontul e adunată o enormă cantitate de muniții și din faptul acesta precum și din numărul rezervelor concentrate, se trage gândul că aliații doresc să continue atacurile timp de mai multe săptămâni, pentru ca să țină oarecare rezultate.

Pentru ce a pornit ofensiva anglo-franceză?

Frankfurt. — Lui „Frankfurter Zeitung“ i se anunță din Bern: După părerea cercurilor franceze bine informate ofensiva anglo-franceză a fost pornită la cererea guvernului francez. Guvernul francez nu îndrăznește decât să înceapă o campanie de iarnă, dacă nu va încerca mai întâi să ocolească aceasta prin o ofensivă în stil mare. În scopul ofensivei stau la dispoziție muniții enorme și un mare număr de tunuri și nu o ecclus, ca Italia să trimită trupe pe frontul occidental. E probabil, că la spatele frontului francez stau deja acum rezerve italiene.

Bubuitul tunurilor se aude până la Paris.

Copenhaga. — Infricoșata canonadă de pe frontul occidental s'a auzit până la Paris și în nord până în ținuturile depărtate ale Olandei. Baia de sânge în cele din urmă 24 de oare a fost îngrozitoare.

Ieri s'a dat o luptă desperată pe întreg frontul. Lupta decurge nu numai pe uscat, ci și pe mare și în văzduhuri.

Telegramă Germană despre luptele din Franța.

Berlin, 29 Sept. — Buletinul oficial al marelui cartier german e pentru ziua de azi următorul:

Pe câmpul de operații dela vest: Incercările de spargere ale dușmanului pe locurile de atac de până acum au fost continuate cu înverșunare. Contra-atacul nostru, după un atac cu gazuri de nou nereușit al Englezilor, a avut ca rezultat recăștigarea unei părți din regiunea la nord dela Loos, pe care noi o cedaserăm. Atacurile violente ale Englezilor, din regiunea Loos, au eșuat cu mari pierderi pentru dușman. Atacurile violente și repetite ale Francezilor în regiunea dela Souches și Neuville au fost respinse în parte prin contra-atacuri violente. În Champagne încă au fost fără succes toate încercările de spargere ale dușmanului. Unicul succes a fost, că dușmanul încă nu a putut fi alungat de nou din tranșeele noastre pe o lungime de 100 metri la nordost dela Souvain.

Batalioanele din Baden, regimentul de rezerve 65 din Raina, regimentul de infan-

terie 153 din Westfalia cu rezistența lor neînfrântă au zdrobit valurile de atac ale Francezilor cari nocontenit cerceau să înalțeze și au cauzat dușmanului grele pierderi. Zadarnice au fost și pierderile mari, pe cari dușmanul le a suferit la asaltul adeseori repetat contra înălțimilor dela Ma-sigez. Trupele noastre țin toate înălțimile.

Incercările Francezilor de a recăștiga tranșeele lor pierdute la Fille-Morte, au fost zădărnice. În Flandria am împușcat două aeroplane engleze. Pasagerii au fost făcuți prizonieri.

Din România.

București, 28 Septembrie n. 1915.

Luni dimineață a avut loc în București botezarea noului local al conservatorilor de sub șefia dlui Marghiloman, în prezența unui mare număr de membri ai acestui partid. Cu acest prilej s'a rostit discursuri politice de către d-nii A. Marghiloman, C. C. Arion, Gr. Cantacuziuo și alții, arătându-se punctul de vedere al partidului conservator în împrejurările date. Din discursurile rostite reținem următoarele:

Dl *Al. Marghiloman* a spus între altele:

... Politica, care se potrivește României în aceste momente, este încă politica care a fost înfaptuită la Sinaia, în Iunie anul trecut. Atunci s'a trecut între Coroană, guvern și oamenii cu răspundere din această țară un pact. Nu e liber nimănui să-l schimbe fără o nouă judecată în comun sau fără cel puțin să fi venit din partea guvernului o comunicare oficială arătând că sunt motive, că sunt împrejurări, cari silesc o modificare a acestui pact.

Orice abatere dela ceea ce a fost făcut la Sinaia constituie un act dintr-o parte care nu aduce cu sine decât răspunderea celui care-l face și care deci nu ne leagă pe noi. Dacă abaterea aceea vine dela partide, acelea nu sunt primejdioase, ele nu cer acțiunea țării, cel mult li pot zăpăci limpede judecata la anumite momente.

Dar dacă abaterea ar veni dela guvern, o, atunci ar fi o *primejdie*.

Asupra acestui punct, domnii mei, eu, în bună conștiință, nu mă cred autorizat să susțin că pactul acela astăzi este cu totul schimbat de guvern. Ori cât de urite sunt faptele unor birouri ministeriale cari se pot tâlmăci în înțelesul unei abateri în lipsă de o comunicare oficială, nouă făcută de guvern, și față de desmintirile ministrilor, *eu cred că România e încă liberă și în acțiunea și în alegerea ei.* (Aplauze prelungite). Dacă n'ar fi așa, apoi ar fi datoria noastră la timp să arătăm faptul care s'a comis și să tragem urmările, căci pe noi nu ne leagă.

Asta este, domnii mei, politica înțeleaptă pe care noi suntem hotărâți să o sprijinim fără să cerem nimic în schimb, dar pe care asemenea cred că suntem în stare, la nevoie, să o înfăptuim prin noi înșine.

Politica partidului conservator rămâne politica așteptării neutrale, cu toate obligațiunile și cu toate îngrădirile cari reies din legăturile internaționale pe cari le-a țesut și România și toate statele luptătoare.

Dl *C. C. Arion* a spus între altele: Domnilor, suntem la o nouă răspântie: *Bulgaria a mobilizat.*

Se vorbește acum din nou de idealul național. Și noi suntem pentru înfăptuirea idealului „întreg și care nu se poate micșora“.

Ce patriotism e acela, care închide ochii și astupă urechile? Nu e carne din trupul nostru, sânge din sângele nostru?

Idealurile naționale însă nu se realizează decât în timp și în spațiu; nu după dorințele poporului, ci după *putința momentului.*

Trebuie să mobilizăm și noi? Parlamentul dela „Bulevard“ a hotărât că trebuie. Nu mai departe decât acum patru zile, patrioții dela „Acțiunea Națională“ recunoșteau neputința de a ieși acum din neutralitate. Astăzi ei cer să mobilizăm.

S'a schimbat oare ceva? Nimic altceva, decât doar că *putința, că am avea de luptat pe două fronturi, a devenit o siguranță.*

Dacă mobilizarea Bulgariei este o provocare sau o amenințare este o datorie pentru România ca la provocare să răspundă cu provocare, iar la amenințare cu amenințare. Nu admitem nici provocări, nici înfricări! Dar ca să mobilizăm noi cu înțeles de provocare, ar fi o greșală pe care am putea-o plăti scump.

Neutralitatea se impune în afară, iar înăuntru, dacă sunt vânduți cari o fac și nebuni cari turbură ordinea, guvernul e dator să le pună mâna în piept.

Vor trece vremurile acestea și va veni momentul cel mare. Toate energiile rasei noastre vor face atunci minuni.

Dl *Gr. Cantacuzino* a spus între altele:

Ținuta țării a fost bine hotărâtă în Consiliul de Coroană și anume expectativa neutrală.

Numai un alt consiliu de Coroană ar putea să schimbe această ținută și până atunci guvernul trebuie să se țină strict de hotărârea luată.

Ar trebui să se înceteze cu politica ce se privește ca o înșelare față de ambele grupări luptătoare de oarece se permit așteptări și înțepături de aceea la adresa Puterilor centrale și se dau celor din Impătrita Înțelegere făgădueli și speranța ce nu se realizează. Dacă se urmează această politică, România e amenințată să rămână singură și vai de noi dacă vom rămânea fără sprijin la încheierea păcii.

De aceea nu putem decât să aprobăm cele spuse de d. Marghiloman, șeful partidului și să dăm ajutorul nostru guvernului, cu condiția ca el să ducă o politică economică și financiară conformă cu interesele țării și să aibă energia să guverneze ceea ce nu face acum, permițând manifestațiunile turburătoare. Dacă guvernul nu are această energie ne va sili pe noi să răspundem cu aceeași măsură.

Conservatorilor nu le-a fost niciodată frică de nimeni, fiindcă au conștiința că lucrează pentru binele țării.

După ce au mai vorbit d-nii *D. Ne-nțescu*, care constată că o singură primejdie este pentru România și anume *Rusta*, și dl *D. Dobrescu* care arată

înțelegerea, ce domnește între partidul conservator curățit și șeful său, a încheiat dl Marghiloman cu următoarele cuvinte:

Ne-am împărțit cu toții într-o unitate de credință, care singură poate face față în momentele de azi.

Declar ședința de deschidere a noului club închisă.

Trupele românești rămân concentrate.

Față de număratoarele știri mai mult sau mai puțin neadevărate, cari s'au răspândit în jurul recentului consiliu de războiu român, semioficiosul »Independance Roumaine» publică următoarele:

Constiutul de ministri, care s'a ocupat cu situația din afară, a luat la cunoștință mobilizarea Bulgariei și a Greciei. Ministrii au fost toți de părere, că aceste noutăți nu sunt de natură, ca să schimbe în vre-o direcție ținuta politică României, urmată până azi. În urma acestui fapt trupele noastre vor rămâne și mai departe concentrate de-a lungul graniței noastre. Cu chestia decretării stării de asediu, despre care au scris anumite foi, constiutul de ministri nu s'a ocupat în genere.

O însemnată declarație a prim-ministrului Brătianu.

Capitala țării românești a fost zilele acestea locul unor însemnate mișcări politice, cari stau în legătură cu noua situație făcută în țările din estul Europei prin mobilizarea Bulgariei și mai târziu a Greciei.

Fruntașii țării românești, cari dela începutul războiului au cerut intrarea în acțiune a României au crezut sosit timpul, ca să facă un pas mai departe și să ceară guvernului să-și lămurească ținuta în situația dată. În scopul acesta un grup de vre-o 50 deputați și senatori opoziționali și independenți s'au întrunit Duminică trecută hotărând să ceară guvernului convocarea Corpurilor legiuitoare și mobilizarea armatei române.

Delegațiunei trimise din această întrunire, care a înmănat Luni prim-ministrului Brătianu a răspuns din cuvânt în cuvânt următoarele:

„Cererea mobilizării da întregel D-Voastră hotărâri un caracter care nu îngăduie să cercetăm act împreună putința și potrivirea celeilalte chestiuni.

„Cererea D-Voastră de a mobiliza este rezultatul declarațiilor făcute, ea a sunat ceasul pentru o intrare în războiu a României.

„Guvernul nu împărtășește această părere.

„Cu părere de rău, nu văd putința de a face acum o expunere a motivelor cari nu ne permit să vă urmăm. Nu o pot face, căci îmi cereți un răspuns nu pentru Dumnezeu voastră ci pentru acci carți v'au trimis și credem că nu a sosit momentul unei expunerii din parte-ne a situației internaționale!

„Suntem siliți de interesele vitale, pe cari le reprezentăm să continuăm a avea nevoie de încrederea pe care ne-a dat-o Parlamentul până în ziua când asemenea desbatere se vor putea face fără pagubă și primejdie pentru Stat.

„Știm că ne putem rezema pe încrederea hotărâtă a marelui majorității a

parlamentului, dar e de interes național ca în asemenea împrejurări să fim susținuți de unanimitatea lui.

„De aceea, în numele acelui interes, Vă rog în momentul de față să depărtați orice ar putea să încerce a ne depărta dela unica datorie care ne stă azi înaintea și pe care guvernul e hotărât să o îndeplinească cu toată energia ce-l împun răspunderile pe care le poartă“.

O declarație a regelui României.

Agencia telegrafică ungară transmite următoarea telegramă din București:

Conform unei știri a ziarului »Adevărul» regele României ar fi declarat, că încercarea nouă a puterilor centrale urmărește numai ocuparea trecătoare a malului sârbesc al Dunării, pentru a asigura circulația liberă spre Turcia, iar aceasta nu servește României ca motto spre a interveni. Puterile centrale n'ar complica situația în Balcani. Pentru cazul, când coadrușla înțelegere ar debarca trupe, România va lucra conform intereselor sale.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 23 Septembrie n.

Ziua monarhului. Astăzi Luni, în 4 Octombrie, fiind ziua onomastică a Măiestății Sale, Împăratului și regelui nostru Francisc Iosif I s'a celebrat în catedrală serviciu divin, la orele 8 dimineața, prin P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Eusebiu R. Roșca, asistat de diaconul Dr. Oct. Costea, secretar consistorial. Rugăciunea pentru sănătate și îndelunga viață a Măiestății Sale a fost citită în genunchi. A asistat și Excelența Sa, Înalt prea-floștul Doam Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu. La urmă s'a cântat imnul casei din morminte.

† Leontin Simionescu. Sâmbătă după amiază, la orele 3, s'a făcut înmormântarea regretatului Leontin Simionescu, fost secretar mitropolitan în Sibiu, din capela cimitierului central orașesc din loc. Astul înmormântării l'a sovârșit. P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Eusebiu R. Roșca, director seminarial, asistat de domniul Dr. Ioan Stroia, protopresbiter, Ioan Oțoiu, profesor seminarial și de diaconul Dr. Oct. Costea, secretar consistorial, în prezența membrilor familiei îndurerate și a unui public numeros și ales românesc, compas din doamne și domni. Au dat și mai mulți stropi onorifice din urmă decedatului, petrecându-l până la mormânt, între cari am remarcat pe Ilustritatea Sa, domnul judecător de curie și president al tribunalului regesc din loc Dr. Kemény, pe domnul general de brigadă Goldbach, pe inspectorul de poștă și telegraf Folléat, și alții. Răspunsurile le-a dat corul seminarial, condus de dl. prof. Tim Popoviciu, iar panegiricul l'a rostit domnul protopresbiter Dr. Ioan Stroia, schițând fidel activitatea roinică a decedatului în diferitele posturi pe cari le-a avut și amintind și multele greutăți cu cari a avut să lupte. La orele patru s'au făcut rămasășițele pământești ale lui Leontin Simionescu a fost așezat în sânul pământului spre odihnă veșnică. Fie-i țerina ușoară, iar memoria în vece bine-avântată!

Conscrierea glotașilor scutiți de serviciu act v. Glotașii născuți între anii 1873 și 1896 esti au fost scutiți de serviciul militar activ, sint prevăzuți ca biletete date la 3 Octombrie de autoritățile comunale să fie întregite în 24 de ore. Acești glotași trebuie să se prezinte între 18 și 23 Octombrie la aceste autorități, cu documentele privitoare la scutirea lor de serviciul militar.

Glotașii născuți în anii 1873 până la 1896 din nou chemați în fața comisiei de

asentare. Ministrul de ionvezi printr'o nouă ordinațiune chiamă pe toți glotașii născuți între anii 1873—1896, cari au fost odată asentafii și scutiți — la o nouă supravizitație, care va avea loc dela 27 Oct. până la 31 Decembrie.

Afișe speciale răspândite de autoritățile militare dă toate amănuntele asupra acestei noi asentări. Toți glotașii aceștia vor primi câte un ordin de chemare. Nu trebuie să se prezinte la supravizitație, acei glotași cari sint în slujbă la căile ferate, la fabricele și atelierelle ce stau sub conducerea militară, la oficiile poștale, dela navigațiunea dunăreană, medicii, profesorii, preoții și seminarisții.

Cât de ieftină e carnea în București.

Primăria din București a fixat următoarele prețuri cu cari se va vinde acolo carnea. Cărnurile de vacă, în detaliu se vor vinde la hale și diferite măcelării: calitatea I. 70 bani cel mult, 1 klgr. cal. II 50 bani cel mult, 1 klgr. cal. III. 40 bani cel mult, Mușchiul 1.80 bani cel mult k'ge. Antrozotu fără șiră (colletul) cu 1.50 bani klgr.

Cărnurile de porc fără alegere se vor vinde cu Lei 1.20 cel mult klgr. Colletul de porc Lei 1.60. Slănina de porc Lei 1.60 cel mult klgr., Osinza și untura topită Lei 1.80 cel mult klgr.

Făcând asemănare cu prețurile din Budapesta, e destul să spunem că prețul carnei de porc e aici de peste 6 cor., iar slănina 8 cor., kilogramul.

Certificate pentru călătorie în România.

Un ordin mai nou al ministrului de interne încuviințează trecerea graniței pentru locuitorii comunelor mărginașe, cari nu sint mai îndepărtate de 40 kilometri dela frontiera română. Trecerea se face cu certificate valabile 8 zile și date, pentru comitatul Sibiului, la expozitura polițică de graniță dela gara Turnu-Roșu. Certificatele se dau pe temelul unui atestat adus dela oficiul comunal din localitatea unde se afla locuința celui interesat.

Tutunul. Cu ziua de 1 Octombrie 1915 s'au urcat iarăși prețurile tutunului, având în vedere că s'au scumpit materialele brute trebuincioase la fabricarea tutunului. Altă cauză a urcării prețurilor este improjurarea, că țigările și tutunul pentru armată se furnizează gratuit, iar pentru Crucea Roșie cu prețul de jumătate. Prețurile noue (în parenteză prețurile vechi) sint următoarele: 200 gramo tutun extra fin turcesc 11 60 coroane (7 20); 100 gr. tutun fin turcesc 3 60 cor. (1 16); 25 gr. tutun fin turcesc 90 fileri (60 fil.); 100 gr. herșegovinean 2 40 cor. (1 76); 100 gr. mijlociu 1 76 (1 26); pachet mic de tutun mijlociu 44 fileri (32 fil.) șcl. Prețurile țigărilor și ale țigarotelor nu s'au schimbat.

Telescrib. Așa se numește cea mai nouă invenție a lui Edison, care a muncit la dănaa un lung șir de ani. Telescribul este o combinare a telefonului cu fonograful. Cu ajutorul telescribului se poate vorbi la o depărtare de o mie de kilometri; iar aparatul face, în acelaș timp, o însemnare în scris despre toată vorba rostită de partidele vorbitoare. Edison crede, că telescribul său are avantaje extraordinare. Nouă invenție este atât de perfectă, încât glasurile vorbitorilor se pot cunoaște cu deplină siguranță. De acea inventatorul este de părere, că în viitor orice învoială, făcută prin mijlocirea unui telescrib, va avea valoare de contract compus în scris.

Bioscopul Apollo, a avut și în săptămâna aceste un program ales și variat, iar pe viitor se străduiește a mulțumi tot așa pe oaspeții săi.

În teatrul orașesc se urmează reprezentațiile trupei de sub conducerea directorului Kiss Arpad. În deosebi a plăcut mult publicului de aici actorul Pethes din Pesta în Fața nababului din Dolova și în Cyrano de Bergerac, de Edmond Rostand.

Redactor responsabil: Dr. Ioan Broșu.
Pentru editură responsabil: Ioan Hereș.
Tiparul: »Tipografia Poporului»

